

Prospectul Simplificat al Schemei de Pensii Facultative al Fondului de Pensii Facultative NN OPTIM

Capitolul I

1. Informații despre Fondul de Pensii Facultative NN OPTIM

Denumirea fondului de pensii facultative: Fondul de Pensii Facultative NN OPTIM

Gradul de risc al Fondului de Pensii Facultative NN OPTIM: mediu

Numărul și data deciziei de autorizare a Fondului de Pensii Facultative NN OPTIM: Decizia C.S.S.P.P., în prezent A.S.F., numărul 40 din data de 10.07.2007

Numărul și data deciziei de autorizare a prospectului schemei de pensii facultative NN OPTIM: Decizia C.S.S.P.P., în prezent A.S.F., numărul 16 din 06.06.2007

Numărul și data ultimului aviz de modificare a prospectului schemei de pensii facultative NN OPTIM: Avizul numărul 27 din data de 19.01.2023.

Data republicării Prospectului Schemei de Pensii Facultative NN OPTIM: 26.01.2023

2. Informații despre administratorul Fondului de Pensii Facultative NN OPTIM

Denumirea administratorului: NN Asigurări de Viață S.A.

Datele de contact: Str. Costache Negri, numărul 1-5, sectorul 5, București, cod poștal numărul 050552, telefon: (+4)021/410 97 46, (+4)021/402 85 80, fax: (+4)021/402 85 81, adresă de web: www.nn.ro, adresă de e-mail: peniapilonul3@nn.ro

Cod unic de înregistrare numărul 9100488

Număr de ordine la Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul București J40/475/1997

Numărul și data deciziei de autorizare ca administrator al Fondului de Pensii Facultative: Decizia C.S.S.P.P., în prezent Autoritatea de Supraveghere Financiară ("A.S.F" sau „Autoritatea”), numărul 2 din data de 03.04.2007.

3. Informații despre depozitar

Depozitarul este BRD-GROUPE SOCIÉTÉ GÉNÉRALE S.A., avizat prin Avizul C.S.S.P.P., în prezent A.S.F., numărul 2/06.02.2007

4. Informații despre auditorul financiar extern

Până la 31 Decembrie 2022, auditorul Fondului este KPMG AUDIT S.R.L., cod înscriere Registrul Autorității – Sectorul sistemului de pensii private: AUD-RO-13009626, Avizul C.S.S.P.P., în prezent A.S.F., numărul 5 din 17.04.2007, Cod unic de înregistrare: 12997279, <http://www.kpmg.ro/>.

Începând cu 01 Ianuarie 2023, auditorul va fi Mazars Romania SRL, cod unic de înregistrare RO6970597, avizat de către Autoritate cu Avizul nr. 312 din data de 12.12.2016, cod de înscriere în Registrul Autorității: AUD-RO-6982944, adresa de web: www.mazars.ro

5. Reglementare și supraveghere

Autoritatea competentă în domeniul reglementării și supravegherii sistemului de pensii private din România este Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF), tel: 0800 825 627; fax: 021.659.60.51, 021.659.64.36, adresă de e-mail: office@asfomania.ro, denumită în continuare Autoritatea.

Capitolul II

1. Definițiile termenilor utilizați în conținutul prospectului schemei de pensii facultative:

1. **Abatere pasivă** - depășirea ori scăderea față de limitele investiționale sau față de limitele de încadrare aferente gradului de risc, apărută fără ca administratorul să cumpere sau să vândă instrumente financiare;

2. **Abatere pasivă de la cerințele de rating** - scăderea ratingului față de cerințele de rating ale unei emisiuni sau emitent apărută la un instrument financiar aflat în portofoliul unui fond de pensii private;

3. **Activele fondului de pensii facultative** reprezintă instrumentele financiare, inclusiv instrumentele financiare derivate, precum și numerarul, rezultate ca urmare a investirii activelor personale ale participanților;

4. **Activul personal** reprezintă suma acumulată în contul unui participant, egală cu numărul de unități de fond deținute de acesta, înmulțite cu valoarea la zi a unei unități de fond;
5. **Activul net total al fondului de pensii facultative** la o anumită dată reprezintă valoarea care se obține prin deducerea valorii obligațiilor fondului din valoarea activelor acestuia la acea dată;
6. **Actul individual de aderare** reprezintă contractul scris încheiat între persoana fizică și Administrator, care conține acordul persoanei de a fi parte la contractul de societate civilă și la prospectul schemei de pensii facultative, precum și faptul că a acceptat conținutul acestora;
7. **Agenții de rating** reprezintă agențiile internaționale de evaluare a riscului ale căror calificative sunt luate în considerare la încadrarea instrumentelor financiare în categoria de Investment grade; sunt Fitch, Moody's și Standard & Poor's;
8. **Beneficiarul** reprezintă moștenitorul participantului, definit conform prevederilor Codului civil;
9. **Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF)** este autoritatea administrativă autonomă, de specialitate, cu personalitate juridică, independentă, autofinanțată, care își exercită atribuțiile potrivit prevederilor Ordonanței de Urgență nr. 93/2012, privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare, care preia toate atribuțiile și prerogativele Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare (C.N.V.M.), Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor (C.S.A.) și Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (C.S.S.P.P.);
10. **Contribuțiile** reprezintă sumele plătite de către participanți și/sau în numele acestora la Fond;
11. **Deduceri legale** reprezintă comisioane bancare și penalitatea de transfer aplicată activului personal al participantului la Fond, în cazul transferului acestuia la un nou fond de pensii facultative;
12. **Directiva MiFID** - Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare, de modificare a Directivelor 85/611/CEE și 93/6/CEE ale Consiliului și a Directivei 2000/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 93/22/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 145 din 30 aprilie 2004;
13. **Exchange traded commodities (ETC)** – entități admise la tranzacționare pe o piață reglementată din România, din state membre ale Uniunii Europene, din state aparținând Spațiului Economic European sau din Statele Unite ale Americii, special create pentru a urmări performanța unui indice referitor la mărfuri sau a prețului uneia sau al mai multor mărfuri și pentru care există cel puțin un formator de piață (market maker) a cărui responsabilitate constă în a se asigura că prețul instrumentelor financiare emise de ETC urmărește evoluția indicelui sau a mărfii/mărfurilor respective;
14. **Fondul de Pensii Facultative NN OPTIM** sau Fondul reprezintă fondul constituit prin contract de societate civilă, încheiat între participanți, în conformitate cu prevederile Codului civil referitoare la societatea civilă particulară și cu dispozițiile Legii și normelor;
15. **Grup** reprezintă un grup de entități, format dintr-o societate-mamă, filialele sale și entitățile în care societatea-mamă sau filialele sale deține/dețin o participație, precum și un grup de entități legate între ele printr-o relație, alta decât cea dintre o societate-mamă și o filială, respectiv o relație în următorul sens:
 - (i) entitate sau mai multe entități este/sunt condusă/conduse pe o bază unică în virtutea unui contract încheiat cu acea entitate ori a prevederilor statutului sau actului constitutiv al acelor entități;
 - (ii) organele de administrare, de conducere sau de supraveghere ale uneia ori mai multor entități sunt formate din aceleași persoane reprezentând majoritatea decizională, aflate în funcție în cursul exercițiului financiar și până la întocmirea situațiilor financiare consolidate;
16. **Instrumentele financiare** reprezintă:
 - a) valori mobiliare;
 - b) titluri de participare la organisme de plasament colectiv;
 - c) instrumente ale pieței monetare, inclusiv titluri de stat cu scadență mai mică de un an și certificate de depozit;
 - d) contracte futures financiare, inclusiv contracte similare cu decontare finală în fonduri;
 - e) contracte forward pe rata dobânzii și pe curs de schimb;
 - f) swap-uri pe rata dobânzii, pe curs de schimb și pe acțiuni;
 - g) opțiuni pe orice instrument financiar prevăzut la literele a) - d), inclusiv contracte similare cu decontare finală în fonduri; această categorie include și opțiuni pe curs de schimb și pe rata dobânzii;
 - h) orice alt instrument admis la tranzacționare pe o piață reglementată într-un stat membru al Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European ori pentru care s-a făcut o cerere de admitere la tranzacționare pe o astfel de piață;
17. **Instrumentele financiare derivate** reprezintă instrumentele definite la punctul 15 literele d)–g), combinații ale acestora precum și alte instrumente calificate astfel prin reglementări ale Autorității de Supraveghere Financiară – Sectorul instrumentelor și investițiilor financiare;

18. Investment grade - calificativul de performanță acordat unei emisiuni de instrumente financiare, sau în lipsa acestuia, emitentului, de către cele trei agenții de rating recunoscute pe plan internațional Fitch, Moody's și Standard & Poor's, conform grilelor de evaluare specifice acestora. Se vor considera următoarele situații:

- a) în cazul în care emitentul sau emisiunea sunt evaluate de o singură agenție de rating, atunci acestea se consideră a fi investment grade dacă au primit cel puțin acest calificativ de la agenția de rating;
- b) în cazul în care emitentul sau emisiunea sunt evaluate de două agenții de rating, acestea sunt considerate a fi investment grade dacă au primit cel puțin acest calificativ de la ambele agenții de rating;
- c) în cazul în care emitentul sau emisiunea sunt evaluate de trei agenții de rating, acestea sunt considerate a fi investment grade dacă au primit cel puțin acest calificativ de la cel puțin două dintre agențiile de rating;

19. ISDA - International Swap and Derivatives Association;

20. Legea reprezintă Legea numărul 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare;

21. Lichiditățile bănești reprezintă, în contextul transferului participantului la un nou fond de pensii facultative, suma ce urmează a fi efectiv transferată și care se obține prin aplicarea deducerilor legale activului personal calculat de către Administrator la data solicitării transferului;

22. Non-Investment grade - nivel de performanță acordat unei emisiuni de instrumente financiare sau, în lipsa acesteia, emitentului, de către agențiile de rating Fitch, Standard & Poor's sau Moody's, conform grilelor de evaluare specifice acestora, respectiv calificativ mai mic de BBB-, BBB-, Baa3;

23. Norma de investiții reprezintă Norma nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private, cu modificările și completările ulterioare;

24. Obligațiuni fără rating - obligațiuni pentru care nu există un calificativ de performanță acordat emisiunii sau emitentului acesteia de către niciuna dintre agențiile de rating menționate la pct. 7;

25. OPCVM tranzacționabil - exchange traded fund (ETF) - organism de plasament colectiv în valori mobiliare, autorizat în conformitate cu reglementările comunitare în vigoare, care emite unități de fond sau acțiuni tranzacționate continuu în timpul ședinței de tranzacționare pe cel puțin o piață reglementată și care are cel puțin un formator de piață (market maker) care întreprinde acțiunile necesare pentru a asigura că valoarea de piață nu variază semnificativ față de valoarea activului net al respectivului OPCVM;

26. Participantul reprezintă persoana care contribuie sau/și în numele căreia s-au plătit contribuții la Fondul de Pensii Facultative NN OPTIM și care are în viitor un drept la o pensie facultativă;

27. Pensia facultativă reprezintă suma plătită periodic titularului sau beneficiarului, în mod suplimentar și distinct de cea furnizată de sistemul public;

28. Piața reglementată - piață autorizată în conformitate cu prevederile art. 36 alin. (1) din Directiva MiFID și prezentă în lista publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, în conformitate art. 47 din Directiva MiFID;

29. Piața primară - piața aferentă emiterii, subscrierii și distribuției instrumentelor financiare, direct sau printr-un intermediar;

30. Plată eșalonată - suma plătită de către administrator participantului/beneficiarului reprezentând rate lunare egale cu o valoare de minimum 500 Lei, cu excepția ultimei rate care va fi o rată reziduală, din care se scad deducerile legale și comisioanele bancare pentru efectuarea viramentelor sau taxelor poștale, după caz, pe o perioadă de maximum 5 ani;

31. Prospectul schemei de pensii facultative reprezintă prezentul document, care cuprinde termenii contractului de administrare și ai schemei de pensii facultative fiind constituit din două componente: Prospectul detaliat și prospectul simplificat;

32. Rata de rentabilitate a Fondului reprezintă rata anualizată a produsului randamentelor zilnice, măsurate pe o perioadă de 24 (douăzecișipatru) de luni; randamentul zilnic al Fondului este egal cu raportul dintre valoarea unei unități de fond din ziua respectivă și valoarea unității de fond din ziua precedentă;

33. Rating – calificativul acordat unei emisiuni de instrumente financiare, sau, în lipsa acestuia, calificativul acordat emitentului de către o agenție de rating ca urmare a evaluării riscurilor asociate acestuia;

34. Reverse repo - acord prin care fondul de pensii cumpără active eligibile pentru tranzacționare și care implică transferul proprietății asupra activelor eligibile respective de la vânzător la cumpărător, cu angajamentul vânzătorului de a răscumpăra respectivele active la o dată ulterioară și la un preț stabilit la data încheierii tranzacției;

35. Schema de pensii facultative reprezintă sistemul de termene, condiții și reguli pe baza cărora Administratorul colectează și investește activele Fondului, în scopul dobândirii de către participanți a unei pensii facultative;

36. Semnătură biometrică - semnătură olografă utilizată pe un suport informatic specializat care înregistrează date temporale, precum viteza și accelerația, presiunea cu care se semnează pe suportul informatic specializat, datele grafice ale semnăturii biometrice, unghiul și diferența de unghi utilizate la semnare;

37. Unitatea de fond reprezintă o diviziune a activului Fondului care atestă un drept de proprietate în Fond;

38. Valoarea unității de fond reprezintă raportul dintre valoarea activului net al fondului de pensii la o anumită dată și numărul total de unități ale fondului la aceeași dată.

2. Modalitatea dobândirii calității de participant la Fond și modalitatea de aderare

2.1 Condiții de eligibilitate a participanților

O persoană eligibilă devine participant la un fond de pensii facultative ca urmare a îndeplinirii, în mod cumulativ, a următoarelor condiții:

- a) aderă la un fond de pensii facultative prin semnarea unui act individual de aderare în forma autorizată de Autoritate;
- b) are cel puțin o contribuție virată la fondul de pensii facultative, în termen de 6 luni de la data semnării actului individual de aderare, în cuantumul minim prevăzut în actul individual de aderare încheiat cu un administrator de fonduri de pensii facultative autorizat conform legislației în vigoare.

Sunt persoane eligibile: angajatul, funcționarul public sau persoana autorizată să desfășoare o activitate independentă, potrivit legii, persoana care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care este numită în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, membrul unei societăți cooperatice potrivit Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperației, republicata, cu modificările și completările ulterioare, precum și altă persoană care realizează venituri din activități profesionale sau agricole, care aderă la un fond de pensii facultative și care contribuie sau/și în numele căreia s-au plătit contribuții la un fond de pensii facultative și are un drept viitor la o pensie facultativă.

Dovada îndeplinirii condițiilor de eligibilitate se face prin declarația pe proprie răspundere a potențialului participant, dată la momentul completării actului individual de aderare la Fond.

2.2 Procedura semnării actului individual de aderare

Actul individual de aderare poate fi completat și semnat de către persoana eligibilă care aderă sau de către agentul de marketing persoană fizică după cum urmează:

1. În format letric, în două exemplare, fiecare exemplar semnându-se în original de către persoana eligibilă și de către agentul de marketing, și se distribuie astfel:
 - a) un exemplar pentru administratorul fondului de pensii facultative la care persoana eligibilă a aderat;
 - b) un exemplar pentru persoana eligibilă care a aderat la un fond de pensii facultative.
2. Prin folosirea unui dispozitiv electronic, în cazul în care persoana eligibilă optează pentru semnarea actului individual de aderare pe suport informatic specializat utilizând semnătura biometrică, în baza informațiilor furnizate de către persoana eligibilă și este semnat de aceasta în prezența agentului de marketing persoană fizică, cu excepția actelor individuale de aderare încheiate în vederea transferului către un alt fond de pensii facultative.

În cazul în care persoana eligibilă optează pentru semnarea actului individual de aderare pe suport informatic specializat utilizând semnătura biometrică, agentul de marketing are obligația să transmită persoanei eligibile un exemplar semnat al actului individual de aderare, pe adresa de e-mail a acesteia sau la adresa de domiciliu ori de corespondență, după caz.
3. Prin folosirea mijloacelor de comunicare electronice, cu semnătură electronică calificată.

Potențialul participant va fi informat de către Administrator prin intermediul agentului de marketing despre conținutul și termenii prospectului schemei de pensii facultative în vigoare la data semnării.

Indiferent de modalitatea aleasă pentru semnarea actului individual de aderare, persoanei eligibile i se va înmâna gratuit un exemplar al prospectului simplificat sau, la cerere, un exemplar al prospectului detaliat.

În situația în care angajatorul constituie și virează contribuția către fondul de pensii facultative, persoana eligibilă trebuie să îi predea acestuia o copie a actului individual de aderare.

2.3 Aderarea la un fond de pensii facultative este o opțiune individuală, oferirea de beneficii colaterale unei persoane cu scopul de a o convinge să adere sau să rămână participant fiind interzisă.

Administratorul nu poate refuza semnarea actului individual de aderare niciunei persoane care are dreptul de a participa la fondul de pensii facultative. În situația în care participantul pierde actul de aderare, Administratorul eliberează, la cerere o copie certificată a acestuia.

Toți participanții la un fond de pensii facultative au aceleași drepturi și obligații și li se aplică un tratament nediscriminatoriu.

3. Modificarea codului numeric personal al participantului

În cazurile în care Administratorul este informat de către Participant cu privire la modificarea codului numeric personal, Administratorul operează modificarea codului numeric personal al participantului în evidențele proprii, în termen de 5 zile lucrătoare de la primirea documentelor justificative în copie. Administratorul informează participantul cel puțin cu privire la data efectuării modificării și numărul total de unități de fond deținute, în termen de 5 zile lucrătoare de la finalizarea operațiunilor.

Participantul transmite angajatorului și administratorului o copie de pe noul act de identitate, inclusiv prin mijloace de comunicare electronice, în orice situație care a determinat modificarea datelor din actul de identitate, în termen de 30 de zile calendaristice de la data eliberării actelor de identitate.

4. Informații privind contribuția exprimată în Lei

Contribuția totală a fiecărui participant la Fond se stabilește prin actul individual de aderare. Valoarea acesteia este de minimum 45 (patruzecișicinci) Lei/lună și nu va depăși limita maximă a contribuției prevăzută de lege, respectiv 15% din venitul salarial brut lunar sau din venitul asimilat acestuia al participantului. Contribuția se virează doar în contul colector al Fondului NN OPTIM, deschis la banca depozitară.

Contribuția se virează fie de către angajator în numele participantului, fie de către participant, în condițiile Legii, odată cu contribuțiile de asigurări sociale obligatorii, în contul Fondului. În vederea convertirii contribuțiilor, identificarea participanților se va face în baza codului numeric personal.

Contribuția poate fi împărțită între angajat și angajator potrivit prevederilor stabilite prin contractul colectiv de muncă sau, în lipsa acestuia, pe baza unui protocol încheiat de angajator cu reprezentanții angajaților.

În situația în care la momentul plății contribuției, Participantul înregistrează contribuții neplătite pe lunile anterioare, suma va fi alocată pe fiecare lună în parte la nivelul contribuției stabilite prin actul individual de aderare. Dacă suma plătită excede valoarea contribuțiilor totale datorate se va proceda:

a) În cazul contribuției proprii: diferența se va alocă pe ultima lună a cărei contribuție totală a fost acoperită. Exemplu: Conform actului individual de aderare contribuția totală este de 100 Lei. Ultima contribuție plătită a fost aferentă lunii ianuarie. În luna aprilie, se plătește o contribuție în sumă de 250 Lei care se va alocă astfel: 100 Lei pentru luna februarie și 150 de Lei pentru luna martie.

b) În cazul contribuției angajatorului cât și în cazul contribuției proprii la care se adaugă contribuția angajatorului: diferența se va restitui în lipsa unei înștiințări scrise din partea angajatorului cu privire la modificarea valorii contribuției. Dacă inclusiv ultima contribuție scadentă a fost încasată, atunci suma plătită este considerată avans și se va restitui în conformitate cu legislația în vigoare.

Participanții pot în orice moment să modifice nivelul contribuției, cu respectarea nivelului minim prevăzut în prezentul prospect și a nivelului maxim prevăzut de lege. Participanții pot să suspende sau să înceteze contribuțiile la Fond, înștiințând în scris, prin orice mijloc care poate fi probat ulterior, Administratorul și angajatorul, după caz, cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de data suspendării sau încetării contribuțiilor. În situația în care Participanții doresc să modifice valoarea contribuției minime stabilite prin actul de aderare sau prin înștiințările ulterioare, cu respectarea nivelului minim și maxim prevăzut în prezentul prospect, trebuie să înștiințeze Administratorul, în scris sau prin orice mijloc care poate fi probat ulterior, înainte de momentul plății.

Angajatorul poate în orice moment să modifice, să suspende sau să înceteze contribuțiile la Fond cu înștiințarea în scris, prin orice mijloc care poate fi probat ulterior, a Administratorului cel târziu la data plății. În cazul în care este efectuat un virament în numele unui participant de către un alt angajator decât cel menționat în actul individual de aderare ca plătitor, iar acesta nu a înștiințat Administratorul cu privire la încetarea plăților, Administratorul va actualiza angajatorul plătitor și va alocă contribuția în baza viramentului efectuat.

Reluarea plății contribuțiilor de către participant/angajator pentru ultima lună neplătită se poate face oricând fără înștiințarea prealabilă a Administratorului. Reluarea plății pentru o lună diferită de ultima lună neplătită se realizează prin înștiințarea în scris, prin orice mijloc care poate fi probat ulterior, a Administratorului cu cel puțin 30 (trezeci) de zile calendaristice înainte de data plății.

Modificarea, suspendarea, încetarea sau reluarea contribuțiilor de către participant sau de către angajator se realizează fără ca activul personal al participantului pentru care se plătește și calitatea de participant să fie afectate.

În situația în care angajatorul nu își îndeplinește obligația de plată a contribuției stabilite prin actul individual de aderare pentru o perioadă mai mare de 3 luni consecutive de la scadența obligației și nu a înștiințat în scris, prin orice mijloc care poate fi probat ulterior, Administratorul, acesta din urmă poate să considere suspendată plata contribuției, fără ca activul personal al participantului și calitatea de participant să fie afectate.

5. Drepturile participanților

Participantul are dreptul:

- a) la o pensie facultativă sau la plata activului personal net de la data îndeplinirea condițiilor prevăzute de reglementările legale în vigoare, sub formă de plată unică sau plată eșalonată;
- b) de proprietate asupra activului personal;
- c) de a fi informat în conformitate cu prevederile legale;
- d) de a se transfera la un alt fond de pensii;
- e) în condițiile în care participantul a aderat la un alt fond de pensii facultative, acesta poate să își transfere activul personal de la Fond la noul fond de pensii facultative sau să-și păstreze calitatea de participant la toate fondurile de pensii facultative, urmând a le cumula la momentul deschiderii dreptului de pensie;
- f) să modifice contribuțiile la Fond, în orice moment, cu respectarea limitelor contribuției, să suspende, să înceteze sau să reia contribuțiile la Fond, fără a fi necesară înștiințarea Administratorului;
- g) în cazul suspendării sau încetării plății contribuțiilor se păstrează calitatea de participant la Fond;
- h) să folosească activul său personal dacă devine incapabil de a presta o muncă drept urmare a invalidității, în conformitate cu reglementările în vigoare;
- i) pe tot parcursul derulării plăților eșalonate, să solicite modificarea tipului de plată a activului personal net, respectiv din plată eșalonată în plată unică, modificarea valorii ratei și a modalității de plată;
- j) să beneficieze de deductibilitatea fiscală asupra venitului brut lunar sau din venitul asimilat acestuia, în limita unei sume legal constituite;
- k) orice alte drepturi rezultate din prevederile Legii, ale normelor Autorității și ale prospectului schemei de pensii facultative.

6. Obligațiile participantului

Participantul are următoarele obligații:

- a) să plătească contribuția stabilită de comun acord în actul individual de aderare, precum și să notifice în prealabil administratorul și angajatorul, dacă este cazul, cu privire la orice modificare, suspendare sau încetare a plății;
- b) să înștiințeze în scris Administratorul și angajatorul, cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de data plății, dacă dorește ca alocarea contribuțiilor să fie efectuată pentru altă lună, diferită de ultima lună neplătită;
- c) să comunice administratorului și angajatorului orice modificare a datelor sale personale și să transmită documente doveditoare, în termen de 30 de zile calendaristice de la producerea modificării;
- d) să depună la sediul administratorului documentele necesare pentru deschiderea dreptului de pensie facultativă;
- e) orice alte obligații rezultate din prevederile Legii, ale normelor Autorității, precum și ale prospectului.
- f) să înștiințeze în scris Administratorul și angajatorul, după caz, cu privire la micșorarea valorii contribuției proprii minime stabilite prin actul individual de aderare sau prin înștiințările scrise ulterioare, cu cel puțin 30 (treizeci) de zile calendaristice înainte de data modificării.

7. Informații privind politica de investiții

7.1 Strategia de investire a activelor

Fondul va aborda o structură mixtă între clase de active, în limitele Legii, ale Normei de investiții și ale Prospectului. Fondul va urmări în principal, dar fără a se limita la acestea, 3 (trei) mari clase de active: titlurile de stat, obligațiunile corporative și acțiunile cotate pe piețe reglementate. Administrarea investițiilor Fondului se va face atât prin managementul ponderii claselor de active în funcție de condițiile generale ale piețelor financiare, cât și prin selecția activă a instrumentelor în interiorul unei clase de active.

Instrumentele în care se fac plasamentele sunt cele prevăzute de Legea numărul 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare, precum și în Norma de investiții.

7.2 Structura portofoliului

7.2.1 Având în vedere prevederile art. 50 și art. 51 din Norma de investiții, Fondul va avea un grad de risc mediu, cuprins între 10% (exclusiv) și 25% (inclusiv).

Administratorul fondului de pensii facultative are obligația să corecteze, inclusiv prin măsuri active, abaterea de la gradul de risc mediu în maximum 60 de zile calendaristice de la data depășirii/scăderii pasive peste/sub limitele aferente acestuia.

7.2.2 În conformitate cu articolul 87 din Lege și articolul 12 din Norma de investiții, activele Fondului vor fi investite în următoarele categorii de instrumente, conform tabelului următor:

Categoria de instrumente		Limite de variație (procente din valoarea activelor)
1	instrumente ale pieței monetare, din care:	0% - 20%
i.	conturi în Lei sau valute liber convertibile, la bănci autorizate să funcționeze pe teritoriul României, Uniunii Europene sau Spațiului Economic European	0% - 5%
ii.	depozite în Lei sau valută liber convertibilă, la bănci autorizate să funcționeze pe teritoriul României, Uniunii Europene sau Spațiului Economic European	0% - 20%
iii.	certIFICATE DE TREZORERIE admise la tranzacționare și care se tranzacționează pe o piață reglementată sau tranzacționate pe piața secundară bancară din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European	0% - 20%
iv.	acorduri reverse repo încheiate cu instituții bancare, cu respectarea art. 21 din Norma de investiții	0% - 5%
2	titluri de stat inclusiv certificatele de trezorerie menționate la pct. 1 (iii) din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European	30% - 70%
3	obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, admise la tranzacționare și care se tranzacționează pe o piață reglementată sau tranzacționate pe o piață reglementată din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European	0% - 30%
4	valori mobiliare admise la tranzacționare și care se tranzacționează pe o piață reglementată din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, din care:	0% - 50%
i.	acțiuni și drepturi admise la tranzacționare și care se tranzacționează pe o piață reglementată din România, din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, aparținând emitenților care îndeplinesc cel puțin condițiile de admitere la categoria standard a Bursei de Valori București;	0% - 50%
ii.	obligațiuni corporatiste, cu excepția obligațiunilor care presupun sau încorporează un instrument derivat, din care:	0% - 30%
a.	obligațiuni corporatiste ale emitenților din România cu respectarea prevederilor articolului 17 din Norma de investiții	0% - 30%
b.	obligațiuni corporatiste ale emitenților din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, altele decât România, care au calificativul investment grade	0% - 30%
c.	obligațiuni corporatiste ale emitenților din state terțe, care au calificativul investment grade	0% - 10%
5	titluri emise de state terțe, admise la tranzacționare și care se tranzacționează pe o piață reglementată din România, din state membre ale Uniunii Europene ori din state aparținând Spațiului Economic European	0% - 15%

6	obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autorități ale administrației publice locale din state terțe, admise la tranzacționare și care se tranzacționează pe o piață reglementată din România, din state membre ale Uniunii Europene ori din state aparținând Spațiului Economic European	0% - 10%
7	obligațiuni emise de către Banca Mondială, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții, admise la tranzacționare și care se tranzacționează pe o piață reglementată din România, din state membre ale Uniunii Europene ori din state aparținând Spațiului Economic European	0% - 15%
8	obligațiuni emise de alte organisme străine neguvernamentale altele decât cele de la pct. 7, admise la tranzacționare și care se tranzacționează pe o piață reglementată sau pe piața secundară bancară din România, din state membre ale Uniunii Europene ori din state aparținând Spațiului Economic European	0% - 5%
9	titluri de participare emise de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare - OPCVM-uri, inclusiv ETF-uri - din România sau din state membre ale Uniunii Europene	0% - 5%
10	ETC și titluri de participare emise de AOPC înființate ca fonduri de investiții închise, admise la tranzacționare și care se tranzacționează pe o piață reglementată din România, din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European	0%-3%
11	Valori mobiliare tranzacționate pe piețe reglementate și supravegheate, emise de fonduri de investiții sau societăți care desfășoară activități de dezvoltare și promovare imobiliară, de cumpărare și vânzare de bunuri imobiliare proprii, de închiriere și subînchiriere de bunuri imobiliare proprii sau de administrare de imobile	0%-3%
12	Investiții private de capital sub forma acțiunilor și obligațiunilor la societăți din România, din state ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European sau sub forma participațiilor la fondurile de investiții private de capital din România, din state membre ale Uniunii Europene sau din state aparținând Spațiului Economic European	0%-10%

7.2.3 Exceptând titlurile de stat, pentru toate tipurile de instrumente financiare în care investește administratorul, expunerea față de un singur emitent nu poate depăși 5% din activele fondului de pensii facultative, iar expunerea față de un grup de emitenți și persoanele afiliate acestora nu poate depăși 10% din activele fondului de pensii facultative.

7.2.4 Fondul de pensii facultative NN OPTIM nu poate deține mai mult de:

- (i) 15% din numărul total de acțiuni emise de un emitent (luând în considerare acțiunile ordinare și cele preferențiale ale emitentului);
- (ii) 15% din acțiunile preferențiale ale unui emitent;
- (iii) 25% din titlurile de participare emise de un OPCVM sau ETF;
- (iv) 10% din obligațiunile unui emitent, cu excepția titlurilor de stat;
- (v) 15% din acțiunile unei investiții private de capital prevăzută la art. 12 alin. (1) lit. m) din Norma de investiții.

7.2.5 În cazul în care în procesul de investire se produc abateri pasive de la limitele prevăzute la punctul 7.2.2., 7.2.3. și 7.2.4. administratorul Fondului are obligația să corecteze aceste abateri, inclusiv prin măsuri active, în maximum 30 de zile calendaristice de la data producerii lor.

Conform Normei de investiții, abaterile pasive de la limitele prevăzute la articolul 7.2.4 (iv), administratorul are obligația să corecteze aceste abateri în maximum 360 de zile calendaristice de la data respectivelor depășiri.

7.2.6 Administratorul poate proteja portofoliul de investiții al fondului de pensii facultative împotriva riscului valutar și al riscului de dobândă utilizând instrumente financiare derivate specifice, cu respectarea prevederilor articolelor 20, 20¹ și 20² și a art. 17 alineatul (3) din Norma de investiții.

7.2.7 Administratorul poate investi activele fondului de pensii private numai în obligațiuni ori în alte titluri de creanță ale emitenților din state aparținând Uniunii Europene sau Spațiului Economic European ori din state terțe, care au calificativul investment grade, cu excepția:

- a) titlurilor de stat emise de statul român și a obligațiunilor emise de autorități ale administrației publice locale;
- b) obligațiunilor corporatiste ale emitenților din România care au garanția explicită și integrală a statului român;
- c) obligațiunilor corporatiste ale emitenților din România care îndeplinesc cumulativ următoarele criterii:
 - (i) au un rating minim cu o treaptă sub ratingul României;
 - (ii) niciunul din calificativele de performanță acordate de către Fitch, Standard & Poor's sau Moody's nu este mai mic de BB-, BB-, respectiv Ba3.
- d) obligațiunilor corporatiste fără rating și obligațiunilor corporatiste care au calificativul noninvestment grade, dar niciunul dintre calificativele acordate de către agențiile de rating Fitch, Standard & Poor's sau Moody's nu este mai mic de BB-, BB-, respectiv Ba3, ale emitenților din România, care îndeplinesc cumulativ următoarele criterii:
 - (i) acțiunile emitenților sunt admise la tranzacționare și se tranzacționează pe o piață reglementată din România, state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European;
 - (ii) administratorii pot investi maximum 3% din activele fondului de pensii private;
 - (iii) un fond de pensii private poate deține maximum 10% din fiecare emisiune de obligațiuni

În cazul abaterilor pasive de la cerințele de rating, administratorul va dispune măsurile de corecție prevăzute la art. 18 alineatele 2) și 3) din Norma de investiții.

7.2.8 Nu este permisă investirea activelor fondului de pensii facultative în:

- a) societăți care realizează peste 50% din cifra lor de afaceri din activități în domeniul producerii și/sau comercializării de produse de tutun și alcool;
- b) societăți care realizează în orice procent din cifra lor de afaceri din activități în domeniul jocurilor de noroc, producerii și/sau comercializării de armament;
- c) instrumente financiare securitizate emise în baza Legii nr. 31/2006 privind securitizarea creanțelor, a Regulamentului (UE) 2017/2402 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2017 de stabilire a unui cadru general privind securitizarea și de creare a unui cadru specific pentru o securitizare simplă, transparentă și standardizată, și de modificare a Directivelor 2009/65/CE, 2009/138/CE și 2011/61/UE, precum și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) nr. 648/2012, în baza legislației echivalente din state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European sau din state terțe.

7.3 Piețele financiare pe care investește Administratorul

Administratorul investește activele Fondului în instrumente tranzacționate pe piața primară, pe piața reglementată și pe piața secundară bancară.

Administratorul poate tranzacționa pe alte piețe, cu excepția celor prevăzute mai sus, numai în următoarele cazuri:

- a) tranzacționarea implică instrumente financiare derivate de tipul forward și swap pentru acoperirea riscului valutar sau al riscului de dobândă, instrumente ce sunt prevăzute la art. 20 alin.(3) și la art. 20¹ alin. (3) din Norma de investiții;
- b) tranzacționarea implică instrumente financiare de tipul unități de fond emise de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare prevăzute la art. 12, lit. i) din Norma de investiții;
- c) tranzacționarea implică obligațiuni municipale prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. c) și f) și obligațiuni corporatiste prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. d) pct. (ii) din Norma de investiții.

7.4 Criteriile de sustenabilitate și durabilitate (Mediu, Social și Guvernanță, denumite în cele ce urmează „ESG”) ale Administratorului.

Pentru a asigura performanța pe termen lung în folosul exclusiv al participanților sau, după caz, al beneficiarilor, Administratorul are așteptarea ca societățile din portofoliul de investiții al Fondului să acționeze într-un mod responsabil în raport cu toate părțile implicate.

În analiza internă a Administratorului se ia în calcul expunerea societăților în care investește la potențialele riscuri cu privire la problemele sociale, de guvernanță și de mediu. Dezideratul Administratorului este să încurajeze o transparență cât mai mare a societăților care ar trebui să prezinte în rapoartele anuale și trimestriale, riscurile asociate celor trei componente menționate mai sus.

În raportările anuale ale societăților Administratorul dorește să fie avute în vedere următoarele aspecte cu privire la principiile ESG:

- modul în care aderarea la principiile ESG va influența strategia societății pe termen mediu și lung și măsurile propuse pentru a beneficia de aceasta tendință sau pentru a evita riscurile asociate;
- identificarea foarte clară a problemelor de ESG care sunt cele mai relevante pentru activitatea societății;

- datele prezentate în rapoartele cu privire la aceste principii să fie complete, consistente, de încredere, comparabile și clare;
- să se aibă în vedere aderarea la standarde de raportare internaționale a problemelor de ESG;
- raportarea să fie în acord cu reglementările legislative la nivel european (directiva europeană cu privire la raportarea non-financiară).

Evaluarea efectului probabil al riscurilor legate de durabilitate asupra emitenților din portofoliul Fondului face parte integrantă din analiza riscurilor specifice legate de instrumentele fiecărui emitent. Această analiză se află la baza deciziei de selecție activă a instrumentelor din portofoliul Fondului, decizie prin care se optimizează randamentul așteptat raportat la riscul estimat. Rezultatul evaluării ca urmare a analizei ESG poate conduce la decizia internă a Administratorului de a exclude anumiți emitenți din universul investițional al Fondului.

7.5 Riscurile asociate structurii de portofoliu propuse: proceduri de gestionare a riscurilor.

Investițiile Fondului sunt supuse la riscuri legate de piața de capital, riscuri specifice unui emitent, riscuri legate de ratele dobânzii, riscuri legate de ratele de schimb valutar și la riscul de credit.

Riscul de piață: acesta este un risc general, care afectează orice tip de investiție. Direcția prețurilor valorilor mobiliare este determinată în general de trendurile piețelor financiare și de situația economică a emitenților, care sunt ei înșiși afectați de situația generală a economiei globale și de condițiile economice și politice existente în țările în care operează. Acest risc nu poate fi redus prin diversificare. În țări emergente ca România, riscul de piață este relativ mare.

Riscul specific: este riscul legat de instrumentele unui anumit emitent. În paralel cu trendurile generale de pe piețele financiare, evenimente care afectează specific un emitent pot afecta valoarea investițiilor. Diversificarea poate reduce riscul specific, dar nici chiar o selecție foarte prudentială a investițiilor nu îl poate elimina în totalitate.

Riscul de dobândă: este riscul potențial de declin al valorii de piață a titlurilor și obligațiunilor cu venit fix datorită creșterii ratelor de dobândă.

Riscul de credit: este posibilitatea ca pentru un titlu sau o obligațiune să nu se plătească dobânda sau principalul la termen, conform condițiilor contractuale. Riscul de credit depinde de calitatea activelor deținute. Reflectând un risc de credit mai mare, activele de calitate mai scăzută oferă randamente superioare activelor cu o calitate mai ridicată.

Riscul de schimb valutar: valoarea în Lei a investițiilor poate fi afectată de ratele de schimb valutar pentru activele deținute în alte monede. Chiar dacă valoarea activelor respective crește în moneda de bază, valoarea acestora exprimată în Lei poate să scadă dacă moneda respectivă se depreciază în raport cu leul.

Administratorul abordează un stil de investiții compatibil cu obiectivele de risc ale Fondului și aplică reguli de diversificare prudentă a Fondului, în vederea evitării dependenței excesive de un activ sau emitent. În plus, diversificarea fondului contribuie în general la o scădere a volatilității acestuia prin reducerea riscului specific.

Conform Legii, Autoritatea verifică îndeplinirea obligației Administratorului de investire prudentială a activelor Fondului. Administratorul utilizează un sistem informatic de administrare a activelor, care controlează limitele de expunere pe toate instrumentele, astfel încât apropierea de aceste limite este monitorizată și semnalată departamentului de investiții.

În cazul depășirii limitelor asumate prin politica de investiții, departamentul de risc înștiințează departamentul de investiții în vederea remedierii problemei apărute în cel mai scurt timp posibil.

Toate tranzacțiile sunt verificate de cel puțin 2 (două) persoane angajate ale Administratorului, conform principiului de segregare a inițierii tranzacției de aprobarea acesteia. Departamentul de risc al Administratorului calculează în mod regulat expunerea la risc și monitorizează evoluția acesteia.

Administratorul are reglementări proprii, consistente cu principiile grupului din care face parte, una dintre cele mai reputabile instituții financiare internaționale, privind calitatea activelor achiziționate și a partenerilor de tranzacționare și administrarea maturităților investițiilor.

De asemenea, procedurile și controalele interne ale departamentelor de risc, investiții și financiar conduc la minimizarea riscului operațional și a altor riscuri nefinanciare.

7.6 Performanțele anterioare nu reprezintă o garanție a realizărilor viitoare.

Autorizarea de către Autoritate a prospectului schemei de pensii facultative nu reprezintă o garanție pentru realizarea obiectivelor investiționale ale fondului de pensii.

8. Regimul fiscal al contribuțiilor și operațiunilor Fondului

8.1 Regimul fiscal al sumelor reprezentând contribuțiile la fondul de pensii

Conform cadrului legal actual, suma reprezentând contribuțiile la Fond este deductibilă pentru fiecare participant din venitul salarial brut lunar sau din venitul asimilat acestuia, în limita unei sume reprezentând echivalentul în Lei al sumei de 400 (patrusute) Euro, într-un an fiscal.

Suma reprezentând contribuțiile la Fond ale unui angajator proporțional cu cota acestuia de participare este deductibilă, la calculul profitului impozabil, în limita unei sume reprezentând, pentru fiecare participant, echivalentul în Lei al sumei de 400 (patrusute) Euro, într-un an fiscal.

În cazul în care regimul fiscal al contribuțiilor se modifică pe durata Fondului, modificările survenite vor produce efecte în conformitate cu actele normative aplicabile.

8.2 Regimul fiscal al operațiunilor Fondului

Conform cadrului legal actual, investițiile activelor Fondului sunt scutite de impozit până la momentul plății dreptului cuvenit participanților și beneficiarilor.

Orice schimbări ulterioare ale regimului fiscal al operațiunilor Fondului vor produce efecte deplin drept de la data intrării lor în vigoare.

9. Procedurile de calcul al valorii nete a activelor și al valorii unității de fond; modalitatea publicării acestor valori

Procedurile de calcul al valorii nete a activelor și al valorii unității de fond sunt în conformitate cu Norma de investiții.

Valorile vor fi publicate pe adresa de web a Administratorului săptămânal în conformitate cu normele Autorității. Participantul poate verifica, în orice moment, evoluția activului personal net.

10. Procedura de calcul al ratei anuale a rentabilității Fondului; modalitatea publicării acestei valori

Procedura de calcul al ratei anuale a rentabilității Fondului este în conformitate cu normele Autorității.

Valoarea va fi publicată trimestrial pe adresa de web a Administratorului, în a patra zi lucrătoare de la încheierea trimestrului.

11. Informații despre contul individual al participanților

Participantul este proprietarul activului personal din contul său. Activul personal nu poate face obiectul unei executări silite sau al unei tranzacții, sub sancțiunea nulității actelor respective. Activul personal nu poate fi gajat sau cesionat, nu poate fi folosit pentru acordarea de credite sau pentru a garanta credite, sub sancțiunea nulității.

12. Modalitatea de transformare în unități de fond a contribuțiilor și transferurilor de lichidități în conturile individuale ale participanților

12.1 Contribuțiile se colectează pe baza codului numeric personal în conturile individuale ale participanților. Contribuțiile la Fond și transferurile de lichidități bănești se convertesc în unități de fond și diviziuni ale acestora, calculate cu 6 (șase) zecimale.

12.2 Contribuțiile și transferul de lichidități bănești la Fond se convertesc în unități de fond în maximum 4 (patru) zile lucrătoare de la data încasării acestora. Sumele neidentificate în acest interval de 4 zile vor fi returnate plătitorului. Valoarea inițială a unei unități de fond va fi de 10 (zece) Lei.

12.3 Înainte de convertirea contribuțiilor în unități de fond se deduce comisionul de administrare suportat din contribuțiile participantului. În cazul transferului la Fond de la un alt fond de pensii facultative, gestionat de un alt administrator de fonduri de pensii facultative, precum și în cazul transferului de la un alt fond de pensii, gestionat de Administrator, nu se va deduce comisionul de administrare menționat anterior. Contribuția netă rezultată se convertește în unități de fond prin împărțirea contribuției nete la valoarea calculată a unității de fond pentru ziua în care se face conversia. Unitățile de fond dobândite de participant în urma conversiei tuturor contribuțiilor nete plătite reprezintă numărul de unități de fond deținute de acesta. Acest număr de unități înmulțit cu valoarea la zi a unei unități de fond reprezintă activul personal al participantului.

13. Informații privind nivelul și structura cheltuielilor, respectiv comisioanele și taxele suportate din contribuții și din activul Fondului

13.1 Cheltuielile legate de administrare suportate din activul Fondului de către toți participanții la Fond sunt următoarele:

- a) comisionul de administrare din activul net: 0,1625%/lună;
- b) comision de depozitare în valoare de până la 55.000 LEI/an;
- c) comision pentru păstrarea în siguranță a valorilor mobiliare de până la 0,07% pe an din valoarea medie a activelor nete;
- d) comisioane de tranzacționare percepute de depozitar/custode;
- e) comisioane bancare;
- f) comisioane de intermediere pe piața de capital de până la 1,5% din valoarea tranzacției;
- g) comisionul de intermediere pe piața titlurilor de stat de până la 0,07% din valoarea tranzacției;

h) taxa de auditare a Fondului, care se plătește anual, este în cuantum de 28.560 (douăzeci și opt de mii și cincisuteșezeci) lei/an inclusiv TVA pentru anul 2022; începând cu anul 2023 taxa de auditare este în cuantum de 38.600 (trezeci și opt de mii și șase sute) lei/an, inclusiv TVA;

i) în situația în care, datorită instrucțiunilor Administratorului, Depozitarul este comisionat de către sistemele de compensare-decontare și registru, acestea se vor refactura Fondului;

j) Comisioane „Tax reclaim”: 150 Euro/dosar de recuperare în cazul instrumentelor financiare listate pe piețe externe;

k) Comisioane reprezentare în Adunările Generale ale companiilor listate din portofoliul Fondului: 100 Euro. Orice alte cheltuieli ocazionate de reprezentarea în Adunările Generale vor fi suportate de Administrator.

Asupra comisioanelor pentru care legea prevede aplicarea de TVA, se va aplica cota de TVA.

13.2 Cheltuielile legate de administrare suportate de participant sunt următoarele:

a) comision de administrare, care se constituie prin deducerea unui procent de 1,7% din contribuțiile plătite; această deducere are loc înainte de convertirea contribuțiilor în unități de fond;

b) penalități de transfer, în cuantum de 5%, procent aplicat activului personal al participantului. Penalitățile de transfer vor fi percepute de Administrator în cazul în care transferul la un alt fond de pensii facultative se realizează mai devreme de 2 (doi) ani de la data aderării la Fond;

c) tarife pentru servicii de informare suplimentare, la cerere, furnizate potrivit prevederilor Legii. Cuantumul tarifelor percepute se va încadra în limitele prevăzute de Lege. Administratorul poate decide, la alegerea sa, să nu perceapă tarife pentru serviciile de informare suplimentare.

14. Modalitățile de transfer la un alt fond de pensii facultative și valoarea penalităților

14.1 Transferul la un alt fond de pensii facultative este o opțiune individuală a participantului și se realizează cu îndeplinirea procedurii de transfer prevăzute de Lege și norme.

Un participant se poate transfera la un alt fond de pensii facultative dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) a depus o cerere de transfer la administratorul fondului de pensii de la care s-a solicitat transferul, conform Anexei la Norma numărul 14/2006 privind transferul participanților între fondurile de pensii facultative, cu modificările și completările ulterioare, și o copie a actului de identitate valabil la data depunerii cererii;

b) a semnat un act individual de aderare pentru a deveni participant la fondul de pensii unde dorește să se transfere, pe suport hârtie, pe suport informatic specializat prin utilizarea semnăturii biometrice (în cazul în care Administratorul deține sistemele informatice necesare utilizării acestui tip de semnătură în cadrul procesului de aderare) sau cu semnătură electronică calificată

14.2 În termen de maximum 2 (două) zile lucrătoare de la data depunerii cererii de transfer, Administratorul pune la dispoziția participantului raportul privind situația activului personal, care va cuprinde cel puțin următoarele informații:

a) numărul unităților de fond la data cererii de transfer;

b) valoarea unităților de fond la data cererii de transfer;

c) valoarea deducerilor legale aplicabile;

d) valoarea activului personal ce urmează a fi transferat.

14.3 Administratorul noului fond de pensii facultative transmite administratorului fondului anterior de pensii facultative, în termen de 2 (două) zile lucrătoare de la data aderării, o copie a actului individual de aderare, în format fizic sau electronic.

14.4 În termen de 5 (cinci) zile de la data primirii copiei actului individual de aderare, în baza cererii de transfer, Administratorul fondului anterior de pensii facultative are obligația, conform Legii și Normei numărul 14/2006 privind transferul participanților între fondurile de pensii facultative cu modificările și completările ulterioare, de a efectua transferul de lichidități bănești către administratorul noului fond de pensii facultative.

Administratorul Fondului transmite administratorului noului fond de pensii facultative toate informațiile referitoare la contribuțiile făcute în contul participantului, precum și despre transferurile de lichidități bănești cu privire la contul aceluși participant.

Transferul tuturor lichidităților bănești se consideră a fi încheiat la data la care contul bancar al administratorului noului fond de pensii facultative la care participantul a solicitat transferul a fost creditat.

14.5. În termen de 10 zile lucrătoare de la data efectuării transferului lichidităților bănești, noul Administrator transmite participantului o informare, care cuprinde:

a) situația valorii lichidităților bănești transferate;

b) numărul de unități de fond alocate;

c) data convertirii sumelor transferate;

d) valoarea unității de fond la care s-a efectuat convertirea activului personal net în unități de fond;

e) istoricul contribuțiilor încasate și convertite de administratorul anterior în perioada cuprinsă între data de 31 decembrie a anului precedent și data efectuării transferului.

14.6 În cazul în care transferul la un nou fond de pensii facultative se realizează mai devreme de 2 (doi) ani de la data aderării la Fond, Administratorul poate percepe penalități de transfer. Penalitatea de transfer se determină ca procent aplicat activului personal al participantului și este în cuantum de 5%.

15. Modalitatea de plată a pensiei facultative; condiții cumulative pe care trebuie să le îndeplinească participantul sau beneficiarul – în cazul decesului participantului, potrivit legii, pentru a obține o pensie facultativă. Condițiile de acordare a prestațiilor facultative în caz de invaliditate

15.1 Activul personal este folosit numai pentru obținerea unei pensii facultative.

15.2 Dreptul la pensia facultativă se deschide, la cererea participantului, cu îndeplinirea următoarelor condiții cumulative:

- a) participantul a împlinit vârsta de 60 (șaizeci) de ani;
- b) au fost plătite minimum 90 (nouăzeci) de contribuții lunare;
- c) activul personal este cel puțin egal cu suma necesară obținerii pensiei facultative minime prevăzute prin normele Autorității.

15.3 Până la adoptarea legii privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor private, se exceptează de la prevederile articolului precedent situațiile în care:

- a) participantul nu îndeplinește una dintre condițiile prevăzute la literele b) și c) ale articolului precedent, caz în care primește suma existentă în contul său ca plată unică sau plată eșalonată;
- b) participantul beneficiază de pensie de invaliditate în condițiile Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Legea pensiilor publice, respectiv de o categorie similară de pensie stabilită în baza legilor care reglementează acordarea pensiei în cazul unor categorii profesionale, după caz, situație în care poate obține:
 1. suma existentă în contul său ca plată unică sau plată eșalonată, dacă nu îndeplinește condiția prevăzută la litera c) a articolului precedent, conform normelor Autorității;
 2. o pensie facultativă ale cărei condiții și termene sunt stabilite prin lege specială privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor reglementate și supravegheate de Autoritate, dacă îndeplinește condiția prevăzută la litera c) a articolului precedent;
- c) decesul participantului a survenit înainte de depunerea cererii pentru obținerea unei pensii facultative, caz în care suma din cont se plătește beneficiarilor sub formă de plată unică sau plată eșalonată, în condițiile și în cuantumul stabilite prin actul individual de aderare și prin actul de succesiune;
- d) decesul participantului a survenit după deschiderea dreptului la pensia facultativă, caz în care sumele aferente se plătesc către persoana nominalizată;
- e) decesul participantului a survenit după deschiderea dreptului la pensia facultativă și acesta nu a ales un tip de pensie facultativă cu componentă de supraviețuitor, caz în care sumele aferente se plătesc beneficiarilor;

În cazul în care participantul se află în situația descrisă la punctul a), acesta va depune următoarele documente:

- cererea pentru acordarea activului personal net al participantului în cazul în care participantul a împlinit vârsta de 60 de ani, fie în formatul tip disponibil pe www.nn.ro, fie în formatul redactat de participant;
- copia actului de identitate sau pașaportulemis de către autoritățile române, după caz valabil la data depunerii cererii (dacă documentul este trimis prin servicii poștale sau asimilate). La depunerea în sediul central al administratorului sau în sediile secundare, documentul se prezintă în original, urmând a fi returnat după certificarea conformității copiei cu originalul;
- extrasul de cont sau orice fel de document emis de instituțiile de credit care să ateste titularul contului și IBAN-ul asociat acestuia, pentru plata în cont bancar.

Documentele prevăzute mai sus se depun la sediul administratorului, se transmit prin intermediul serviciilor poștale sau similare ori prin mijloace de comunicare electronice.

În cazul transmiterii documentelor prin intermediul mijloacelor de comunicare electronice, participantul semnează cererea de plată, utilizând semnătura electronică calificată.

Copia actului de identitate sau pașaportul emis de către autoritățile române, după caz și extrasul de cont pot fi transmise și prin mijloace de comunicare electronice (email).

În cazul în care participantul este reprezentat prin mandatar, mandatarul depune la sediul administratorului fondului de pensii facultative cererea de plată, semnată de către participant sau mandatar, însoțită de copia actului de identitate al participantului și copia actului său de identitate sau pașaportul emis de către autoritățile române, după caz , valabile la data depunerii cererii, și prezintă procura specială autentică, administratorul păstrând o copie a acesteia, după ce verifică conformitatea cu originalul.

În cazul transmiterii documentelor prin intermediul serviciilor poștale sau similare, mandatarul transmite cererea de plată, semnată de către participant sau mandatar, însoțită de copia legalizată a procurii speciale autentice, copia actului de identitate al participantului și copia actului său de identitate sau pașaportul emis de către autoritățile române, după caz, valabile la data depunerii cererii.

În cererea de plată prin care solicită plata drepturilor convenite, participantul sau mandatarul indică varianta de plată a activului personal net precum și modalitatea aleasă de efectuare a plății sumelor convenite.

În cazul în care participantul solicită plata activului personal net prin virament în cont bancar, acesta are obligația completării documentației de mai sus cu extrasul de cont care certifică codul IBAN și titularul sau cu orice fel de document emis de instituțiile de credit care să ateste titularul contului și IBAN-ul asociat acestuia.

În cazul în care participantul se află în situația descrisă la punctul b), acesta va depune următoarele documente:

- cererea pentru acordarea activului personal net al participantului în caz de invaliditate, fie în formatul tip disponibil pe www.nn.ro, fie în formatul redactat de participant;
- decizia medicală de încadrare în grad de invaliditate I sau II nerevizibil pentru invaliditate care afectează ireversibil capacitatea de muncă, în condițiile Legii pensiilor publice, respectiv de o categorie similară de pensie stabilită în baza legilor care reglementează acordarea pensiei în cazul unor categorii profesionale, după caz: se prezintă în original la sediul central (originalul urmând a se returna) sau în copie legalizată trimisă prin intermediul serviciilor poștale sau similare;
- decizia administrativă privind acordarea/recalcularea/revizuirea pensiei de invaliditate sau a unei categorii similare de pensie: se prezintă în original la sediul central (originalul urmând a se returna) sau în copie legalizată trimisă prin intermediul serviciilor poștale sau similare;
- certificatul de încadrare în grad de handicap grav sau accentuat, eliberat de comisiile teritoriale de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, sau o declarație pe propria răspundere privind faptul că nu deține acest certificat, după caz; se prezintă în original la sediul central (originalul urmând a se returna) sau în copie legalizată trimisă prin intermediul serviciilor poștale sau similare;
- actul de identitate sau pașaportul emis de către autoritățile române, după caz valabil la data depunerii cererii; se prezintă în original la sediul central (originalul urmând a se returna) sau în copie prin intermediul serviciilor poștale sau similare;
- extrasul de cont sau orice fel de document emis de instituțiile de credit care să ateste titularul contului și IBANul asociat acestuia, pentru plata în cont bancar;
- procura specială și autentică, în cazul mandatarului. În situația în care participantul este reprezentat de mandatar, de ocrotitorul legal sau de curatorul desemnat în acest sens, acesta depune actul său de identitate, valabil la data depunerii cererii.

În cazul în care survine decesul participantului, fiecare dintre beneficiari (moștenitorii legali/testamentari) trebuie să depună următoarele documente:

- cererea pentru acordarea activului personal net al participantului decedat, fie în formatul tip disponibil pe www.nn.ro, fie în formatul redactat de beneficiar;
- certificatul de deces al participantului: se prezintă în original la sediul central (originalul urmând a se returna) sau în copie prin intermediul serviciilor poștale sau similare;
- certificatul de moștenitor/Certificatul de legatar/Certificatul de moștenitor suplimentar, actul de partaj voluntar, după caz sau hotărârea judecătorească definitivă, din care să rezulte calitatea de moștenitor/legatar și cota-parte convenită din activul personal net al participantului decedat: se prezintă în original la sediul central (originalul urmând a se returna) sau în copie legalizată trimisă prin intermediul serviciilor poștale sau similare;
- actul de identitate sau pașaportul, după caz valabil la data depunerii cererii; se prezintă în original la sediul central (originalul urmând a se returna) sau în copie prin intermediul serviciilor poștale sau similare;
- extrasul de cont sau orice fel de document emis de instituțiile de credit care să ateste titularul contului și IBAN-ul asociat acestuia, pentru plata în cont bancar.
- Procura specială și autentică, în cazul mandatarului. În situația în care beneficiarul este reprezentat de mandatar, de ocrotitorul legal sau de curatorul desemnat în acest sens, acesta depune actul său de identitate sau pașaportul emis de către autoritățile române, după caz, valabil la data depunerii cererii.
- documentul care atestă numărul de identificare fiscală atribuit de către organul fiscal, pentru persoanele fizice care nu dețin cod numeric personal.

15.4 Dacă un participant încetează plata contribuției, acesta își păstrează drepturile, conform regulilor Prospectului schemei de pensii facultative, cu excepția cazului în care a solicitat un transfer de lichidități bănești către un alt fond de pensii facultative.

15.5 Organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor reglementate și supravegheate de Autoritate vor fi stabilite prin lege specială.

15.6. Plata sumei reprezentând contravaloarea activului personal net al participantului se va face în termen de 30 zile calendaristice de la data depunerii documentației complete și corecte, pentru situația în care participantul optează pentru o plată unică, sau conform unui grafic stabilit de către Administrator, în cazul plăților eșalonate.

Plata sumei reprezentând contravaloarea activului personal net al participantului se efectuează prin virament în cont bancar sau prin mandat poștal.

Plata contravalorii activului personal net prevăzute mai sus se face exclusiv către participantul fondului de pensii facultative, mandatarul acestuia fiind reprezentantul participantului numai pentru depunerea cererii și a documentelor însoțitoare.

16. Garanțiile și obligațiile Administratorului

A. Garanții

16.1 Administratorul garantează participantului că valoarea activului său personal va fi cel puțin egală cu suma contribuțiilor nete plătite la Fond diminuate cu comisionul procentual de administrare suportat din activul Fondului (aplicat contribuțiilor nete ale fiecărui participant). Vor fi garantate și lichiditățile bănești transferate de la un alt fond de pensii facultative, diminuate cu comisionul procentual de administrare suportat din activul Fondului (aplicat lichidităților bănești transferate ale fiecărui participant) - în eventualitatea că Participantul s-a transferat la Fond de la un alt fond de pensii facultative -, în următoarele cazuri:

1. Participantul solicită deschiderea dreptului la pensia facultativă conform art. 14.2;
2. Participantul beneficiază de pensie de invaliditate pentru afecțiuni care nu mai permit reluarea activității, definite potrivit Legii numărul 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare;
3. Decesul participantului a survenit înainte de deschiderea dreptului la pensia facultativă.

16.2 Garanția prevăzută la articolul precedent nu produce efecte în cazul transferului la un alt fond de pensii facultative – inclusiv în cazul în care acel alt fond de pensii facultative este gestionat de Administrator, situație în care valoarea activului personal al participantului se calculează conform prevederilor articolului 13.2. din Prospectul schemei de pensii facultative.

16.3 Modificarea, suspendarea sau încetarea contribuțiilor la Fond nu vor afecta garanția prevăzută la articolul 15.1.

16.4. Administratorul garantează constituirea provizioanelor tehnice potrivit articolului 115 din Lege.

B. Obligații

16.5 Administratorul are obligația de a separa activele Fondului de activele sale.

16.6 Administratorul are obligația de a separa activele Fondului de activele altor fonduri de pensii facultative aflate în administrarea sa.

16.7 Administratorul participă la constituirea Fondului de garantare a drepturilor din sistemul de pensii private potrivit Legii.

17. Obligațiile de informare ale Administratorului față de participanți. Periodicitatea și tipurile de informări, informațiile gratuite și contra cost pe care le poate obține participantul

Administratorul publică pe pagina proprie de web cel mai târziu la data de 31 mai a fiecărui an un raport anual de informare a participanților cu informații corecte și complete despre activitatea desfășurată în anul calendaristic precedent.

Administratorul transmite în scris, gratuit, fiecărui participant, la ultima adresă de corespondență comunicată sau prin mijloace electronice, până la data de 15 mai a fiecărui an, o scrisoare de informare cu date despre situația activul personal al participantului la data de 31 decembrie a anului precedent.

Lunar, pentru activitatea fiecărui fond de pensii, administratorul are obligația de a publica pe pagina proprie de web, în termen de 10 zile lucrătoare de la încheierea lunii, următoarele informații:

- a) numărul total de participanți ai fondului de pensii și structura acestora pe grupe de sex și vârste, respectiv: până la 19 ani, între 20-24 ani, între 25-29 ani, între 30-34 ani, între 35-39 ani, între 40-44 ani, între 45-49 ani, între 50-54 ani, între 55-59 ani, 60-64 ani și peste 65 ani;
- b) valoarea contribuțiilor brute încasate de fondul de pensii facultativ;

c) structura portofoliului de investiții, în forma cerută de normele în vigoare.

Săptămânal, pentru activitatea fiecărui fond de pensii, administratorul are obligația de a publica pe pagina proprie de web, în termen de două zile lucrătoare ale săptămânii următoare, pentru ultima zi lucrătoare a săptămânii precedente, următoarele informații:

- a) valoarea activului total al fondului de pensii facultative;
- b) valoarea activului net al fondului de pensii facultative;
- c) numărul total de unități de fond total al fondului de pensii facultative;
- d) valoarea unitară a activului net.

Administratorul are obligația de a publica pe pagina proprie de web, în termen de 5 zile lucrătoare de la transmiterea lor la Autoritate:

- a) raportările contabile semestriale ale fondului de pensii facultative, conform reglementărilor contabile în vigoare;
- b) raportările contabile semestriale ale administratorului care administrează fondul de pensii facultative, conform reglementărilor contabile în vigoare.
- c) situațiile financiare anuale ale fondului de pensii facultative, conform reglementărilor contabile în vigoare, însoțite de raportul de audit;
- d) situațiile financiare anuale ale administratorului care administrează fondul de pensii facultative, conform reglementărilor contabile în vigoare, însoțite de raportul de audit.;

Administratorul are obligația de a publica pe pagina proprie web, lunar, până la finalul lunii următoare, structura portofoliului de investiții, detaliată, pentru fiecare instrument financiar și pentru fiecare emitent, cu date referitoare la valoarea actualizată, în lei, și ponderea deținută în activul total pentru ultima zi a lunii.

Administratorul are obligația de a publica pe pagina proprie de web rata de rentabilitate a fondului de pensii pe care îl administrează în a 4-a zi lucrătoare de la încheierea trimestrului.

Administratorul are obligația de a publica pe pagina proprie de internet, în termen de o zi lucrătoare după orice modificare, informațiile prevăzute la art. 10 din Regulamentul (UE) 2019/2.088 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind informațiile privind durabilitatea în sectorul serviciilor financiare.

Administratorul transmite participantului și beneficiarului sau, după caz, reprezentanților acestora, în termen de 10 (zece) zile calendaristice, orice informație relevantă privind schimbarea regulilor schemei de pensii facultative.

Administratorul pune la dispoziție participanților și beneficiarilor sau, după caz, reprezentanților acestora, la cerere, declarația privind politica de investiții, conturile și rapoartele anuale.

Fiecare participant sau beneficiar primește, de asemenea, la cerere, informații detaliate și de substanță privind riscul investiției, gama de opțiuni de investiții, dacă este cazul, portofoliul existent de investiții, precum și informații privind expunerea la gradul de risc și costurile legate de investiții.

În cazul în care participantul sau beneficiarul solicită, pe lângă informările obligatorii la care are dreptul potrivit acestui articol, informații suplimentare privind participarea sa la Fond, Administratorul este obligat să îi ofere, contra cost, aceste informații. Tariful acestui serviciu se stabilește anual de către Autoritate. Administratorul poate decide, la alegerea sa, să nu perceapă tarife pentru serviciile de informare suplimentare.

În cazul în care un participant la Fond își schimbă locul de muncă, domiciliul sau reședința într-un alt stat membru al Uniunii Europene ori aparținând Spațiului Economic European, Administratorul îi va comunica în scris informații adecvate referitoare la drepturile sale de pensie facultativă și opțiunile sale posibile în acest caz.

Cu excepția comunicărilor contractuale pentru care există obligația legală de a obține acordul participantului în vederea transmiterii acestora prin intermediul mijloacelor electronice (ex: informarea anuală), toate celelalte comunicări contractuale vor fi făcute în scris și vor fi transmise participantului la ultima adresa de email furnizată administratorului, fără a mai fi necesar acordul participantului.

18. Procedura de modificare a prospectului schemei de pensii facultative

Procedura de modificare a prospectului schemei de pensii facultative cuprinde două etape:

- a) obținerea avizului prealabil de modificare a prospectului schemei de pensii facultative, emis în baza cererii și a documentelor depuse de administratorul care solicită modificarea;
- b) obținerea avizului definitiv de modificare a prospectului schemei de pensii facultative emis în baza cererii și a documentelor depuse de administratorul care solicită modificarea.

În termen de maximum 10 (zece) zile calendaristice de la data obținerii avizului prealabil de modificare a prospectului schemei de pensii facultative, Administratorul informează și solicită acordul participanților la fondul de pensii facultative, existenți la data comunicării avizului prealabil, asupra propunerilor de modificare a prospectului schemei de pensii facultative.

Documentul de informare și solicitare a acordului participanților se publică pe pagina proprie de internet a administratorului.

Administratorul publică, în cel puțin două cotidiane de circulație națională, pe o perioadă de cel puțin două zile consecutive, un anunț prin care face cunoscută publicarea documentului de informare și solicitare a acordului participanților pe pagina proprie de internet, precum și dreptul participantului de a solicita acest document.

Administratorul este obligat să transmită documentul de informare și solicitare a acordului participanților, în termen de două zile lucrătoare de la data primirii solicitării, prin servicii poștale sau poștă electronică, la ultima adresă de corespondență a participantului ori la adresa menționată de acesta în cerere.

Publicarea documentului de informare și solicitare a acordului participanților pe pagina proprie de internet a administratorului și prima publicare a anunțului în cele două cotidiane de circulație națională se efectuează în aceeași zi.

În documentul de informare și solicitare a acordului participanților se precizează faptul că, în termen de 30 de zile calendaristice de la data primei publicări a documentului, participanții care nu sunt de acord cu modificările prospectului notifică administratorului, în scris, acest fapt și pot solicita transferul la un alt fond de pensii facultative, fără penalități de transfer, toate cheltuielile aferente transferului fiind în sarcina administratorului.

În documentul de informare și solicitare a acordului participanților se precizează faptul că neexprimarea de obiecții din partea participantului este considerată acord tacit asupra modificărilor aduse prospectului.

Prin documentul de informare și solicitare a acordului, participanților le este adus la cunoștință faptul că, în cazul în care nu se obține acordul majorității participanților cu privire la modificările aduse prospectului, solicitările de transfer depuse ca urmare a exprimării dezacordului cu privire la modificarea prospectului nu produc efecte, iar modificarea prospectului nu are loc.

Administratorul întocmește un proces-verbal privind îndeplinirea obligațiilor de informare și solicitare a acordului participanților, proces-verbal în care se menționează numărul participanților care nu au avut obiecții cu privire la modificările aduse prospectului, numărul participanților care și-au exprimat dezacordul cu privire la acestea și al celor care au depus o cerere de transfer la un alt fond de pensii facultative. Procesul-verbal se întocmește nu mai devreme de 15 zile calendaristice de la data la care expiră termenul în care participanții își pot exprima dezacordul față de modificările propuse.

Înscrisurile care consemnează dezacordul participanților la modificarea prospectului schemei de pensii facultative se păstrează în conformitate cu normele Autorității și cu procedurile interne privind arhivarea. Procesul-verbal este semnat și ștampilat de către reprezentantul legal al administratorului.

Dacă, în urma întocmirii procesului-verbal se constată că nu s-a obținut acordul majorității participanților cu privire la modificarea prospectului schemei de pensii facultative, administratorul transmite Autorității, spre informare, cu cel puțin 3 zile lucrătoare anterioare primei difuzări, anunțul care urmează să fie publicat pe pagina proprie de internet și în două cotidiane de circulație națională, pe o perioadă de cel puțin două zile consecutive, prin care se aduce la cunoștința participanților faptul că modificarea prospectului nu mai are loc, iar cererile de transfer nu mai sunt procesate.

Autoritatea hotărăște cu privire la avizarea definitivă a modificării prospectului schemei de pensii facultative în baza cererii de avizare definitivă a modificării prospectului depusă de administrator. Cererea se depune însoțită de:

- a) procesul-verbal;
- b) dovada publicării documentului de informare și solicitare a acordului participanților, pe pagina proprie de internet.

În termen de maximum 30 de zile calendaristice de la intrarea în vigoare a unor acte normative care duc la modificarea unor prevederi ale prospectului schemei de pensii facultative, administratorii au obligația de a solicita Autorității avizarea definitivă a modificării prospectului schemei de pensii facultative, fără a mai fi necesară îndeplinirea procedurilor de obținere a acordului majorității participanților. În acest caz, administratorul depune la Autoritate cererea de avizare definitivă a modificării prospectului, însoțită de următoarele documente:

- a) nota de fundamentare a administratorului și modificările propuse ca efect al schimbării cadrului legislativ, evidențiate comparativ, semnate și ștampilate de reprezentantul legal al administratorului;
- b) proiectul prospectului modificat care urmează a fi difuzat în cazul obținerii avizului definitiv de modificare a prospectului;
- c) împuternicirea persoanei care reprezintă administratorul în relația cu Autoritatea;
- d) cartea de identitate a persoanei împuternicite, în copie;
- e) dovada plății taxei de avizare a modificării prospectului schemei de pensii facultative.

19. Prospectul schemei de pensii facultative se pune la dispoziția participantului în mod gratuit la sediul administratorului sau se consultă accesând pagina proprie de internet precizată în prospectul simplificat